

УДК 657

Захарчук В.В., група PhD-071-23-1, PhD студент
Науковий керівник: Чижевська Л. В., д.е.н., проф.,
 професор кафедри інформ. систем в управлінні та обліку
 Державний університет «Житомирська політехніка»

Особливості звітування неприбуткових організацій в контексті соціальної відповідальності

Розглянуто особливості звітування неприбуткових організацій з врахуванням інтересів стейкхолдерів та соціальної відповідальності.

На облік та звітування в неприбуткових організаціях впливає визначення зацікавлених сторін. Від ідентифікації їх запитів залежатимуть підходи до розкриття прозорої інформації. Це у свою чергу підвищуватиме довіру до таких організацій. Крім того, Цілі сталого розвитку, проголошені Організацією Об'єднаних Націй, надають великого значення прозорості підзвітності інституцій. Для досягнення сталого розвитку необхідні як мир, так і управління інституціями. Зменшення корупції та сприяння прозорості є одними з цілей, яких необхідно досягти для досягнення соціальної стабільності.

В Україні з початком повномасштабного вторгнення кількість неприбуткових організацій зросла, що пов'язано з потужним волонтерським рухом на підтримку ЗСУ. У цьому контексті соціальна відповідальність неприбуткових організацій полягає в тому, щоб задовольнити суспільну потребу. Хоча прозорість важлива для будь-якої організації, у випадку громадських волонтерських організацій особливо важливо продемонструвати, що ресурси, які вони отримують, використовуються для досягнення мети, задля якої ці організації були створені. Відповідно до Концептуальної основи МСФЗ інформація є корисною, якщо вона відповідає якісним її характеристикам. Теорія стейкхолдерів підтверджує, що зацікавлені сторони мають право отримувати якісну інформацію.

Огляд наукової літератури [1,2] підтверджує, що загальною тенденцією у звітуванні неприбуткових організацій, є удосконалення звітності в частині включення до неї соціальних показників. Причини цього базуються на особливих рисах неприбуткових (некомерційних, невідприємницьких) організацій, а саме: декларування соціальної місії; заборона розподілу прибутку між власниками; застосування пільгових податкових режимів. У зв'язку з цим залишається відкритою дискусія про добровільний характер подання інформації. Прихильники обов'язкового звітування аргументують свою позицію тим, що громадські організації повинні задовольнити потреби громад, користуючись податковими пільгами, а, отже, повинні звітуватись. Також однією з причин є зростання випадків шахрайства у використанні зібраних коштів.

Як наслідок, стоїть питання, чи достатньо подання фінансової звітності неприбуткової організації, чи необхідно додавати й дані, які виходять за межі бухгалтерського обліку. Ми погоджуємось з дослідниками [3,4], які підкреслюють важливість розкриття нефінансової інформації, хоча на сьогодні відсутнє законодавче регулювання, яке б вимагало дотримання стандартів у підготовці та публікації соціальної інформації в неприбутковому секторі.

Вважаємо, що добровільне оприлюднення інформації є ефективним засобом сприяння соціальній відповідальності неприбуткових організацій.

Перспективою подальших наукових досліджень є з'ясування терміну «прозорість» для фінансової звітності та визначення критеріїв її вимірювання.

Список використаної літератури:

1. DOUGHAN, Heartwill NS. Strategies for Improving Accounting Controls for Donations to Nonprofit Organizations. 2020. PhD Thesis. Walden University. URL: <https://www.proquest.com/openview/3a5977fc9e459bb097ca96f4e5eddb6b/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>
2. HARRIS, Erica E.; NEELY, Daniel. Determinants and consequences of nonprofit transparency. Journal of Accounting, Auditing & Finance, 2021, 36.1: 195-220. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0148558X188141344>.
3. TURZO, Teresa, et al. Non-financial reporting research and practice: Lessons from the last decade. Journal of Cleaner Production, 2022, 345: 131154. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0959652622007867>
4. Chyzhevska L, Romanenko S, Timrienko I., Zatoka T. Taxation of Non-Profit Religious Organizations in Ukraine. Academy of Accounting and Financial Studies Journal.2020. Volume 24, issue 2 URL: <https://www.abacademies.org/articles/taxation-of-nonprofit-religious-organizations-in-ukraine-9210.html>